

Komplisert reform skaper problemer for tannlegene

Svenskenes siste tannhelsereform viser seg å være vanskelig for tannlegene. Sakene med feilrapportering hoper seg opp i Forsäkringskassan.

1. juli 2008 trådte tannhelse reformen i kraft. Den er omfattende, men hovedelementene i den er ganske enkelt at alle svenske innbyggere får et lite økonomisk bidrag som de kan bruke til valgfri tannbehandling. Samtidig skal alle være beskyttet mot høye utgifter til tannbehandling.

Det har rådet stor politisk enighet om reformen. Arbeidet med den startet under den sosialdemokratiske regjeringen til Göran Persson, mens det var den sittende borgerlige regjeringen til Fredrik Reinfeldt som satte den ut i livet sist sommer.

– Alt startet med kongstanken om at det i fremtiden ikke skal være mulig å avgjøre hvilken sosial klasse noen tilhører ved å se på tennene deres. Tanken var videre at hele befolkningen skulle gis en viss støtte, for å motivere dem til å gå til tannlegen, og videre at ingen skulle la være å få utført nødvendig kostbar tannbehandling, fordi de ikke har råd til det, forteller tandvårdsdirektør i Östergötland og leder for Folk tandvårdsforeningen, Raimo Pälvärinne, og fortsetter:

– I utgangspunktet, og hvis den fungerer, er det en god reform sett fra pasientenes side. Jeg ser for eksempel at det er en del som nå får anledning til å få utført protetisk behandling, fremfor å velge den billigere varianten med store fyllinger.

– Samtidig er det for tidlig å si hvilken effekt reformen vil ha for befolkningens tannhelse. Personlig må jeg medgi at jeg ikke har så veldig stor tro på forebyggings effekten av sjekken på tre eller seks hundre kroner som deles ut til alle hvert annet år. Men dette vet vi ikke noe om før det er gått noen år.

Den svenske tandvårds reformen er altfor komplisert og detaljert mener Raimo Pälvärinne, tandvårdsdirektør i Östergötland og leder for Folk tandvårdsforeningen.

Like fullt mener jeg at det ville hatt større tannhelseeffekt hvis pengene, både det lille bidraget som alle får og det som går til beskyttelse mot høye kostnader, ble fordelt til dem som trenger det mest. Det vil si lavinntektsgruppene. Men effektene av det som er satt i verk, gjenstår som sagt å se. Det vi imidlertid ser er at reformen har skapt store problemer for tannlegene.

– På hvilken måte?

– Meningen var at det nye systemet skulle minske administrasjonsbyrden for den enkelte tannlege. Realiteten er helt motsatt. Det er laget et uhyre komplisert system for rapportering til Forsäkringskassan, som er den institusjonen som skal betale tannlegen de pengene han eller hun har til gode etter at pasienten har betalt sin del. Dette medfører at mange tannleger gjør feil, rett og slett fordi det elektroniske skjemaet inneholder altfor mange muligheter til å gjøre feil. Samtidig er det slik at hver eneste lille feil medfører at saken legges til side i Forsäkringskassan og må behandles manuelt. Per i dag er det

kommet inn 70 000 slike feil, og det kommer 7 000 nye feil hver eneste uke. Bunken vokser hele tiden, fremfor å minke, selv om Forsäkringskassan har 100 ansatte som bare jobber med disse sakene. Det ble riktignok opprettet kundesentre på to steder, som tannlegene kan ringe til hvis de står fast, men det ser ikke ut til å være tilstrekkelig. Historien sier også at kundesenteret den 30. juni i fjor mottok henvendelser fra tannleger som sto der med sin aller første datamaskin og lurte på hvordan de skulle få den til å virke. Nå gjelder ikke det alle, men det er en kjensgjerning at tannleger ligger nokså langt etter når det gjelder å ta i bruk ny teknologi. Ikke minst de private. I Folk tandvården lå vi litt bedre an da reformen kom, i og med at vi hadde hatt elektronisk journal over hele linjen i fire år. Vi har klart oss ganske bra, men det er problemer hos oss også. Og det er ofte de beste tannlegene som gjør flest feil. En god protetiker er ikke nødvendigvis en god administrator. Det er altfor fort gjort

å ikke angi hvilken kjeve eller hvilken tann det dreier seg om, eller hvor mange intakte tenner pasienten har. Alt må være helt korrekt, og det må sendes inn innen 14 dager. Etter det er det for sent. Da får ikke tannlegen pengene sine.

– Det siste skyldes reformens første ledd. Myndighetene vil unngå at pasienter går til tannbehandling flere steder og hever sjekken sin flere ganger.

– Hvor stor andel av pasientene er det som kommer over høykostnads-grensen på 3 000 kroner?

– 20 prosent. Og den andelen er altså for stor innenfor dagens dårlig fungerende system. Det hoper seg opp, og Forsäkringskassan er fortvilet over berget av saker som vokser.

– Kan det være at systemet vil fungere bedre når tannlegene er blitt mer vant til det?

– Ja, det er klart. Men jeg tror det vil ta lang tid. Og et annet problem er at det kommer nye bestemmelser hele tiden. Reformen var ikke ferdig da den ble innført. Regelverket var ikke klart. Først nå har vi fått nasjonale retningslinjer, for eksempel. Det er som om huset ble bygget før gulvet var lagt, på en måte. Det ligger allerede fra starten av så mye feil og ting som ikke fungerer der, at jeg tror det vil ta veldig lang tid før alt er i orden og på skinner. Men jeg skal ikke si at det ikke blir bra. Jeg har bare ikke helt tro på det. Det er for komplisert i utgangspunktet. Og detaljeringsgraden er altfor høy.

– Hvilket system ville du valgt?

– Jeg ville valgt et system der det var opp til den enkelte pasient å sørge for å få pengene sine, for eksempel gjennom rapportering av utgifter til

Fakta om den svenske tandvårdsreformen

Tandvårdsreformen trådte i kraft den 1. juli 2008. Den erstattet et gammelt system som har vært gjeldende siden 1974, men som også stadig er blitt endret etter hvert som det er kommet utredninger og lover gjennom årene. Reformen er todelt. Den ene delen innebærer at alle får en såkalt tandvårdssjekk, og den andre delen innebærer en beskyttelse mot høye kostnader for dem med de største behandlingsbehovene.

Tandvårdssjekken er et ledd i det forebyggende arbeidet. De som er mellom 20 og 29 år og de som er over 75 år, får 600 kroner hvert annet år. Øvrige voksne personer får 300 kroner annet hvert år. Målet er at flere skal gå regelmessig til tannlegen.

Beskyttelsen mot høye kostnader gir 50 prosent erstatning for kostnader mellom 3001 og 15 000 kroner og 85 prosent erstatning for kostnader over 15000 kroner.

En prisportal på Internett skal gjøre det lettere for pasienter å kunne sammenligne og kontrollere ulike tannlegers priser. Den skal hjelpe pasientene å finne billig og bra tannbehandling, og gi en idé om hva det er rimlig å betale for ulike behandlingar. (Prisportalen er ikke kommet på plass per 13. mars 2009).

tannbehandling over selvangivelsen. Tannlegene burde ganske enkelt slippe å administrere dette kompliserte systemet. Fjortendagersregelen er altfor streng.

– Men jeg må også legge til at det var de privatpraktiserende tannlegene som fikk det som de ville med denne reformen, mens flertallet av de offentlige ønsket et annerledes system, forteller Pälvärinne. – At det ble slik henger sammen med at de private har mye bedre lobbyister enn oss. Men jeg tror, eller vet, at de også vil si at det ble ikke så bra som man trodde det skulle bli. Noe som henger sammen med at det gikk alt for fort. Det er fortsatt ting som ikke er på plass. Prisportalen, for eksempel, som skulle vært der fra og med 1. juli 2008. Den er fortsatt ikke på plass. Jeg vet ikke om den blir så

bra heller. Det er utrolig vanskelig å sammenligne priser på tannbehandling. Og jeg tror ikke noe på at pasienter shopper tannbehandling på den måten. Hvis de har tillit til sin tannlege fortsetter de å gå dit. Det tror i hvert fall jeg, sier Raimo Pälvärinne og venter på neste tandvårdsutredning. De pleier å komme hvert tredje eller fjerde år. I hvert fall hvert femte.

– De fleste har god tannhelse i Sverige. Så jeg vet ikke hvorfor eller hvor lenge vi skal ha dette systemet. Ikke gjør det på samme måte i Norge, råder han.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi

Har du Kundeavtale med NDD er du i de beste hender

Som avtalekunde hos NDD er du sikret en ansvarsfull leverandør med engasjerte medarbeidere som introduserer deg for nyskapende produkter og løsninger.

Plandent
1000 - 1000 det av Plandent

NDD
A5 Norsk Dental Depot
www.ndd.no